

ВІСТІ

УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ

ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ В ПОДБРАДАХ (ЧСР).

Ч. 16-17.

12 Листопада

1936.

ЧОТИРИ РОКИ ЧИННОСТІ У Т Г І.

Минуло 4 роки з того часу, коли професори Української Господарської Академії вирішили заснувати Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання, щоб в цей спосіб продовжувати ту велику культурну працю, яку провадила Академія.

Було це дуже сміле рішення. Єдине, що могла вкласти професура Академії до нього діла, це-своє праць. Готових матеріальних засобів для утримання УТГІ не було. Якоїсь субвенції зовні нізвідки було чекати. На нарадах, коли обговорювалась справа заснування Інституту, всі погоджувались з тим, що бодай на початках існування школи, не можна сподіватись на такий її матеріальний успіх, щоб доходи школи покривали організаційні й поточні витрати на її утримання; для кожного було ясно, з якими величезними труднощами доведеться мати діло. І всежтаки рішили почати.

Минуло лише 4 роки. Це дуже коротка доба в житті установи. До того ще доба надзвичайно несприятлива, - доба світової кризи. Одначе, не дивлячись на ці несприятливі умови, УТГІ встиг розвинути в поважну установу.

Тепер біля УТГІ згуртовано численний науковий персонал, що складається з 71 особи, з того 48 осіб - з персоналу У.Г. Академії, а 23 особи - професори інших українських високих шкіл або фахівці з практичним стажем, з тім числі кілька молодих сил, що абсолютували Укр. Господарську Академію.

Професори Академії працюють без всякого гонорару, виключно з національного обов'язку, але й професори інших шкіл дістають за своє праць такий незначний гонорар, що про це не доводиться й говорити. Не може бути й досі як слід оплачений і технічний персонал УТГІ.

Проте це й досі УТГІ щороку має дефіцит і якби не дотації Товариства Прихильників Укр. Госп. Академії, то УТГІ не міг би існувати.

І от у таких тяжких умовах удалось організувати навчання на восьмиметровому Економічно-Кооперативному відділі за програмами відповідних високих шкіл. Доруч з тим правильно функціонує наступні курси: українознавства, бухгалтерії, чужих мов, пасічництва, садівництва, оброблення шкіри, переробки й консервації садювини та городини, милозарства, радіотехніки, фотографії. За 4 роки Інститут видав біля 960 друкованих аркушів лекцій та 50 аркушів інших друків.

З початком нового шкільного року розпочинається навчання також на Високій Школі Політичних Наук.

За 4 роки до УТГІ прийнято 679 студентів. Найбільше студентів, як і треба було чекати, з українських земель по цей бік Збруча. Але УТГІ має студентів і з інших європейських країн, а також з обох Америк, навіть з Азії. Тепер уже можна сміло сказати, що УТГІ став важливим культурним центром для цілого українського світу, підтримувчи зв'язок з найдальшими країнами, куди тільки доля закинула українців.

Числало з тих, що записались у студенти чи курсанти УТГІ були зму-

шені з тих чи інших причин припинити навчання. На жаль, УТГІ не завжди знає причину припинення студій: можливо, що в деяких випадках можна було б справу якось поладити.

Багато осіб студіюють дуже повільним темпом. В цім немає нічого дивного, бо майже всі студенти УТГІ мусять заробляти на своє життя і лише вільний час уділяти студіям.

Докищо цілком закінчили студії на фахових курсах лише 34 особи. Нам невідомо, як використали придбані знання всі ті особи, що вже закінчили той чи інший курс в УТГІ. Довідуємося лише від одного з них, що один відчинив невелику миловарню, другий - фотографів, третій, дякуючи УТГІ, успішно склав цеховий іспит на майстра.

Через різного роду перешкоди УТГІ не встиг ще закінчити видання всіх курсів, означених у програмі навчання. Видавнича праця затягнеться ще на якийсь час. Але загалом видання підручників не відстає від темпа праці більшості студентів, бо лише деякі особи, що скінчили вже інші школи, або шляхом самоосвіти здобули собі особливо солідну підготовку, могли б засвоїти більше матеріалу, ніж досі їм дав УТГІ; це видно з того, що старших семестрів економ.-кооперативного відділу покищо досягло релятивно мало осіб. За сучасного обсягу високошкільних програм, це останнє є нормальним явищем. Слід зазначити, що 2 студенти Академії, що були здебільшого матеріально забезпечені стипендіями, не кінчили курсу економ.-кооперативного факультету (по зразку якого побудована програма аналогічного відділу УТГІ) за 4 роки; більшість потребувала на це 5, а дехто й 6 років.

Оглядаючись назад, і професори й студенти можуть бути цілком задоволені виконаною працею і з новою енергією віддатись дальшій, переборюючи всі перешкоди, які ставить суворе життя та досягаючи нових успіхів на славу Української Культури, на користь Українському Народові.

Проф. Б. М а р т о с, Директор УТГІ.

ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ УТГІ

ЗА ПЕРШІ ЧОТИРИ РОКИ ЙОГО ІСНУВАННЯ.

В зв'язку з початком нового шкільного року Керівник Економічно-Кооперативного Відділу й Декан Високої Школи Політичних Наук проф. М. Добриловський подав Відділові й Професорській Раді докладний звіт про діяльність Відділу з цілю низкою внесень щодо удосконалення організації навчання та направлення деяких дефектів цієї організації. Редакція вважає необхідним нижче подати бодай виїмки з цього звіту.

УТГІ розпочав свою діяльність в далеко несприятливих для нього умовах. З тих причин, що гальмували розвиток нашої школи, особливо варто згадати наступні:

1. УТГІ народився в часи світової господарської кризи, що повазно затримувало й затримує приплив до нього студентів та акуратну сплату шкільних такс. Дезізові обмеження та інтервалтарний хаос ще більше спричиняють до неакуратності студентів, а у слабших з них відбивають охоту й до утримання сталого зв'язку з школою.

2. Наша школа з першого ж дня свого існування мусить жити на власні засоби та на дотації Товариства Прихильників УГА, отже не мала по руці належного оборотного капіталу, який би дозволив їй, бігом організаційної доби, унезалежнити свою видавничу чинність від надходження студентських такс.

3. Наша професура матеріально слабо ситуована, що відбивається на інтенсивності її праці.

4. Професура стала до праці УТГІ, маючи за собою багаторічний педагогічний досвід в УГА та інших високих школах, але не маючи досвіду щодо кореспонденційної методи навчання. З другого боку, й для українсь-

кого студента позаочна школа є невідомою новинкою. Отже треба було творити і разом з тим пробивати дорогу для нової по своїй методі школи.

В зв'язку з цим усім минулі чотири роки були роками сміливого (ще не цілком закінченого) експерименту, що переводився в мало відповідній для цього обстанова.

Які наслідки цього експерименту - про це нехай говорять декілька наведених далі фактичних даних.

Економічно-Кооперативний Відділ, як адміністративна одиниця, нині розрісся в цілу систему самостійних курсів, сказав би - окремих шкіл різного характеру й ступня, що в педагогічному відношенні спільно підлягають Відділовій Раді та Президії Відділу. Відділ веде дві високошкільні ділянки: 1) восьми семестровий Економічно-Кооперативний Відділ та 2) недавно відкриту шостисеместрову Високу Школу Політичних Наук. Далі при ньому існують двохсеместрові фахові курси Бухгалтерії, трьохсеместрові курси Українознавства, курси мов: англійської, німецької та французької та щойно відкритий курс Теорії музики. Нарешті, через пару місяців маємо фактично розпочати навчання на курсах Журналістики.

Досі активно брало участь в праці Відділу 42 особи лекторського персоналу. Крім того заангажовано ще 8 осіб, що в близькому часі працю свої мають розпочати. В зв'язку з розвитком Високої Школи Політичних Наук протягом двох дальших років має бути запрошено ще декілька нових осіб.

Стан забезпечення різних ділянок Відділу навчальним матеріалом показують наступні числа:

	ЕКВ.	ВШНН.	Курси Укр.	Бухг.	Нім. мова.	Англ. мова.	Франц. мова.	Му- зика
Треба було всього видати:								
курсів.....	63	38	8	5	1	1	1	1
лекцій.....	1178	664	130	73	72	72	72	12
З того:								
<u>Розпочато друком</u>								
курсів.....	30	19	7	5	1	1	1	1
<u>З них закінчено друком</u>	21	12	5	5	5	-	-	-
<u>Використано або може бути ви-</u> <u>користано чужих видань.....</u>	4	2	-	-	-	-	-	-
<u>Всього маємо готових лекцій..</u>	625	327	93	73	43	56	51	3
<u>Залишається додрукувати лекцій</u>								
з розпочатих курсів.....	153	29	22	-	29	16	21	9
з нових курсів.....	400	308	15	-	-	-	-	-
разом	553	337	37	-	-	-	-	-
Залишилось нерозпочатих дру- ком курсів.....	29	19	1	-	-	-	-	-

З наведених даних випливає, що по Економічно-Кооперативному високошкільному Відділу ми щодо постачання навчального матеріалу досі виконали своє завдання (коли рахувати для кожного підвідділу окремо) кругло на 60%.

Студенти Високої Школи Політичних Наук будуть щодо цього в кращому становищі, бо ми вже маємо для них готових майже 50% лекцій (327 з 664).

Для курсів Українознавства видавнича продукція закінчена кругло на 72%.

З курсів мов надруковано пересічно 69% матеріалу.

Лише видавництво для курсів Бухгалтерії виконано на всі 100%.

З тих 29 предметів Економічно-Кооперативного Відділу, що ще не розпочаті друком, 22 (головніших) уже приділені відповідним авторам, і їх виготовлення є лише питанням часу. До речі, частина з них колись уже була публікована, отже тепер їх треба лише управити для нового видання.

Деякі з студентів виявили бажання стати до дипломного іспиту ще кінцем 1936-37 шк. року. Сумнівно, щоб на цей час нам пощастило цілком закінчити видання підручників. Через це Президія Відділу вважає можливим з деяких курсів дати цим студентам в тимчасове користування чужомовні підручники з відповідними інструкціями дотичних професорів. Пізніше наші видання, в міру їх виходу, будуть цим студентам надсилатися й після дипломного іспиту, для того щоб абсолювенти мали у себе повний комплект видань свого підвідділу.

Про склад нашого студентства говорять наступні дані (на 1.X.1936 р.):

	Вписалось	Почало студ.	Нині активних.
А. На Економічно-Коопер. Відділі.....	174	123	85
Б. На Високій Школі Політичних Наук (на 12.XI, впис щойно почався)....	25	6	6
В. На курсах Українознавства.....	161	113	49
Г. На курсах Бухгалтерії.....	70	55	46
Ґ. На студіях різних поодиноких предметів та курсах мов.....	66	44	33

Студентство це розкидане по цілому світі, але все ж на Українських Землях перебуває 71% всіх вписаних студентів, в Канаді 15,7%, а решта 13,3% в інших країнах (Аргентина, Америка, Бельгія, Болгарія, Бразилія, Люксембург, Китай, Німеччина, Палестина, Персія, Польща, Румунія, Фінляндія, Франція, Югославія).

Не всі ті студенти, що приступили були до студій, т.т. почали платити такси й одержувати студійний матеріал, залишилися досі активними. Частина їх відстала. Заяв про дефінітивний виступ з школи, проте, маємо одиниці. Здебільшого заявляють про тимчасову перерву студій з тих чи інших причин, або просто переставть висилати чергові рати студійних такс. Дуже часті випадки, що ті студенти, які не голосилися до школи бігом кількох місяців, або й року, знов починають висилати гроші й просять давати їм студійний матеріал. Отже судити про кількість активних студентів можна лише приблизно. Зіставляючи різні посередні дані, Президія Відділу відгадує, що з тих студентів, які почали свої студії на Економічно-Кооперативному Відділі відпало 25-30 %, теж на курсах Бухгалтерії 20%. На курсах Українознавства відпала майже половина. Помічено, що критичним для економістів є I та III семестри. Хто дійшов до IV семестра, той тримається й далі. На халь, таких маємо докищо лише 24 студентів. Решта студіює на нижчих семестрах.

Причин того, що студенти припиняють студії дуже багато.

Передовсім ми маємо три головних зовнішніх вороги: в'язниця, безробіття та воєнна служба. До цього в останні часи прилучилося д е в і з о в е о б м е ж е н н я.

Але найголовнішими ворогами нашої школи є в н у т р і ш н і вороги. Тут на перше місце треба поставити властивий кожній майже людині часовий упадок енергії. Треба багато сили волі, щоб протягом чотирьох років працювати однаковим темпом. Коли ж наш студент, переобтяжений працею й пригноблений матеріальними злиднями, зодай на короткий час перерве студії, йому тяжко знову до них повернутися. В аудиторній школі до відновлення студій спонукає студента сталий зв'язок із школою та з товаришами. В позаочній школі цей зв'язок є мінімальний, між студентством нема жодного змагання, нема також загальної шкільної атмосфери.

Частина студентів, безперечно, мусила припинити студії просто через те, що не в стані були здолати поданого їм студійного матеріалу. Це видно з їхніх листів. З огляду на це Президія Відділу вже подбала про те, щоб найтяжчі для студентів предмети перенести на старші семестри. Але,

зрештов, як показує приклад декількох курсантів, що дійшли вже до старших семестрів, наші підручники не є занадто тяжкі для засвоєння.

Безумовно проте мало негативний вплив і те, що не з усіх предметів ми регулярно надсилали студентам студійний матеріал.

Ліпшою організацією техніки постачання студійного матеріалу та посиленням живого зв'язку між студентством і школою, на думку Президії Відділу, можна було б досягти значного зменшення числа тих студентів, що припиняють студії перед закінченням школи.

За весь час ми одержали 8459 студійних листів. Складено всього 96 іспитів. Це дуже мало, навіть коли взяти під увагу, що частина студентів попередила школу, що з поліційних причин вони обмежать своє листування до мінімуму, або інша частина, що вступила до школи, як вони пишуть, "для знання і на диплом не рефлектує". Мусимо всіма засобами досягнути того, щоб студенти виконували й надсилали до УТГІ свої писемні праці якнайрегулярніше та щоб професура своєчасно ці праці виправляла, а канцелярія акуратно їх повертала студентам.

Тепер перед нами лежить дві практичні мети:

- а) Довести до успішного закінчення курсу найбільше число тих студентів, що вже до нас вписалися;
- б) Притягти до нашої школи найбільше число нових студентів.

Усе це є можливим і реальним, бо Президія Відділу бачить, з яким ентузіазмом приходять до нас нові студенти, яке бажання вони виявляють сплачувати студійні такси, бодай по 10 злотих місячно, часами з 30 злотих цілого свого заробітку. Бачимо, який шкільний патріотизм виявляють наші студенти, як вони намагаються всіма засобами допомогти своїй молодій школі. При належному підході до справи досить легко було б активізувати не лише тих студентів, що вже почали студії, але й тих, що записалися до нас та ще з тих чи інших причин не почали платити студійних такс. В зв'язку з цим Президія Відділу вносить на розгляд Професорської Ради декілька проєктів реформи та удосконалень, які мусять бути переведені на нашому Відділі.

На початках цього звіту було сказано, що бігом минулих чотирьох літ ми переводили сміливий експеримент. Кінчаючи звіт, констатує, що, не дивлячись на силу різних дефектів, експеримент нам удався. Ми створили соціалістичну школу, до якої прийшло вчитися значна кількість студентів. Навіть ті з них, що не дійдуть до цілковитого закінчення студій, а відстануть на півдорозі, винесуть із школи деякий запас знань, яких вони не мали раніше. Ми згуртували біля праці нашого Відділу десятки наукових працівників. Ми, нарешті, вже видали поважну кількість доброї якості підручників на українській мові й наше видавництво має всі дані до дальшого розвитку. Чималу роль в справі нашого успіху відіграла енергія й щира жертвенність нашої професури та технічного персоналу УТГІ. Але більше допомогло нам те, що в українському суспільстві назріла велика потреба в такій школі, як є наш відділ та приділені до нього різні курси. Розпочинаючи УТГІ, ми самі не цілком уявляли собі, як багато серед української інтелігенції є людей, для яких, чи то з економічних, чи то з політичних причин шлях до поширення своєї освіти веде лише через кореспонденційну школу, якої, на жаль, ще дотого не можна сподіватися на українських землях.

Елемент, що йде до нас вчитися, є елемент національно свідомий, зацікавлений у знаннях й, скажу без перебільшення, з релятивно високим інтелектуальним рівнем та великим запасом енергії.

Співчуття нашому ділу ми знаходимо серед усіх політичних національно-культурних українських напрямків. Майже вся преса нашу школу охоче пропагує безплатно.

Це все повинно нас тішити й надаряти нам енергії, але воно ж накладає на нас і велику відповідальність. Проте Президія Відділу твердо вірить в те, що, маючи добру волю до продовження розпочатого нами культурного діла, ми переборимо всі труднощі і з честю виконаємо взяте добровільно на себе тяж-

ка, але почесне звання, й найкращі часи нашої школи вже перебути.

З ПРИВОДУ ВІДКРИТТЯ ВИСОКОЇ ШКОЛИ ПОЛІТИЧНИХ НАУК.

В наші дні активна участь у політичному й громадському житті суспільства вважається не тільки правом кожної дієздатної людини, але є також одним з найголовніших її обов'язків. Культурна людина нашої доби вже не задовольняється вузьким колом своїх індивідуальних інтересів. Вона почувала себе членом суспільства й намагається брати безпосередню участь в рішенні громадських справ, починаючи від дрібних справ місцевого значення, аж до всенациональних та державних включно. Масовий потяг до громадської й політичної праці є нині одним з найяскравіших ознак нашої доби.

Це цілком зрозуміло. Тепер тяжко перевести ясну межу між індивідуальними й колективними інтересами людини. За сучасної структури цивілізованого суспільства національні, економічні, культурні і т.под. свої інтереси кожна поодинокка людина може обороняти лише організовано, лише в спілпраці з іншими індивідами, що мають співзвучні інтереси й потреби. Несконсолідовані нації й неорганізовані суспільні групи чекає політичне поневолення, економічний вижив, культурна відсталість та все те, що з цим зв'язано. В цьому причина зростання елементу громадськості й внутрішньої організованості, що відбувається як середина цілих націй, так і в поодиноких соціальних групах. Але в цьому також і причина громадської активності кожного поодинокого члена суспільства, бо у одне колективне ціле нині в'яже поодиноких членів тієї чи іншої суспільної групи не якась зовнішня сила, а лише свідомість спільних інтересів, прагнення до спільних цілей і не лише одна свідомість, але й колективне визначення цих цілей та шляхів до їх досягнення.

Тепер нема непереступної межі між провідниками й масами. Провідники на свої чільні ролі висовуються лише завдяки своїм особистим якостям. Шлях вгору відкритий кожному. З другої сторони значення народних мас ніколи ще не стояло так високо, як тепер. Рішальна роль широким мас в громадському й політичному житті нині не є істотною ознакою лише демократичного режиму. Модерна диктатура теж мусить спиратися на маси, теж мусить рахуватися з інтересами організованої й даний мент найкращішої частини суспільства. Цим не хочу сказати, що між обома згаданими режимами нема різниці. Вона є, й дуже велика. Але підкреслюю, що й при тому й при іншому режимі кожному індивіду лишається більше чи менше поле для громадської й політичної роботи, з більшою чи меншою волею ініціативи й переконання.

Проте суспільне життя тепер дуже ускладнилося. В широкій його мережі густо переплелися нитки національних, економічних, культурних, релігійних і т.под. інтересів. З другого боку, процес зростання суспільного елементу до індивідуальних відносин пройшов настільки глибоко, що нема здається кутка, де б індивіду було полишено цілковита воля руху. Отже політична й громадська робота нині відбувається в обстанові складного механізму суспільних відносин і без докладного знання цього механізму з боку тих, хто претендує на провідні ролі, мало продуктивна.

Часто кажуть, що політика - це мистецтво, що таким чином справаній політик мусить мати вроджений талант. Хто цього таланту не має, той не може політичного хисту набути жадними студіями й жадним довголітнім досвідом, як не може людина без вроджених здібностей стати добрим поетом чи видатним артистом. Ночасті може тут і є щось правди. Але в передовсім це не значить, що талановитий малює чи поет без жадної підготовки, без жадних студій відразу починає творити геніальні речі. Талант є лише передумова до розвитку інтелекту повному напрямку, але не є єдиним фактором цього розвитку. Генії, що здобули собі славу з тієї чи іншої ділянці людського ду-

ка, завжди багато над собою працювали. Світ родив значно більше геніїв, ніж їх стало славними. Але значна їх частина зникла, стратилася безслідно поміж масами звичайних, перегових людей саме тому, що не мали волі або можливості до праці над собою, нічого не додали до того, чим їх щедро наділила природа.

Мало бути добрим речником, швидко орієнтуватися в обставинах, мати силу сугестії, організаційні здібності, нахил до громадської праці і т. под., що характеризує видатного громадського діяча. Це лише вистачить для мітінгового промовця. Щоб бути справді громадським діячем, треба досконало знати ту сферу, в якій доводиться працювати, треба знати також і техніку даної галузі громадської праці. Загалом же кожному громадському діячеві, політикові й журналістові передовсім необхідні глибокі відомості в царини суспільних наук. Хто хоче впливати на громадську думку, виборювати певні реформи, скеровувати суспільне життя в певному напрямку, той мусить знати закони суспільного життя, структуру суспільства, його історію, його політичну й економічну організацію і багато чого іншого.

В сучасних складних суспільних відносинах і найширша, натхнена найкращими інтенціями громадська праця мало освіченої людини принесе суспільству швидче шкоду, ніж користь.

До недавнього часу не було спеціальних науково поставлених "лабораторій", де приправлялися б громадські діячі до свого служення народній справі. Такими "лабораторіями" власне були самі громадські організації, де молодь вчилася від старшого покоління, як учень і підмайстер від цехового майстра. Все будувалося на копівзанні, спостережливості, експериментаторстві й самоосвіті майбутніх діячів. Деякі з них багато над собою працювали, з великою втратою енергії самотужки набували необхідних ширших відомостей і ставали добрими видатними політиками. Але багато тих, що присвячували себе громадській діяльності, не мали змоги чи не потрапляли налягодити систематично свою самоосвіту і через це їхня праця на громадській ниві не давали того ефекту, на який дозволяли розраховувати їхні сили й здібності.

Тут є певна аналогія з колишньою підготовкою технічних сил для господарської діяльності. Але для виховання техніків пізніше повстали різні школи від низьких до високих, що раціоналізували справу підготовки, скоротили час її, а разом з тим експериментарство й персональний досвід колишнього підмайстра замінили комплексом систематичних відомостей, здобутих і випробованих ученими цілого світу.

Справа виховання "техніків та інженерів громадської роботи" між тим (якщо не рахувати високих юридичних та економічних шкіл) довго залишалася при старій системі "цехового ладу". Лише недавно стали в Європі з'являтися спеціальні школи політичних наук, що, нарешті, ваялися до модернізації виховання молодих кадрів громадських діячів, посвячених у головні деталі складного й делікатного механізму суспільних відносин.

Сталося, нарешті, те, що мусило статися, політика стала наукою в сучасному розумінні цього слова й підготовка політичних та громадських діячів для різних ділянок суспільного життя почала переноситися з практичних майстерень до належно поставлених шкіл, завданням яких є дати своїм учням передовсім необхідну теоретичну підготовку з найменшою втратою часу й енергії.

Немає чого доводити, що українська нація в добу свого змагання за право жити й вільно розвиватися може найбільше потребує саме такої школи. А тому, йдучи за вимогами життя й маючи з свого розпорядження необхідні сили й технічні засоби, УТГІ рішив взяти на себе ініціативу й заснувати при собі першу українську високу школу політичних наук.

Політична освіта молоді не скрізь провадиться на однакових засадах. Тут можна помітити два різко відмінні від себе типи. В одних країнах з

основу цієї освіти ставиться завдання дати молоді в об'єктивному освітленні загальні знання, необхідні кожній інтелігентній людині, як громадянину. В інших країнах, навпаки, школа намагається прищепити своїм учням певні політичні переконання, скерувати їх світогляд в якомусь певному напрямку, що відповідає інтенціям сучасного політичного режиму. Наймаркантишим прикладом останнього типу політичної освіти є обов'язкове навчання т.зв. "Політграмоти" в СРСР.

Відкривавчи Високу Школу Політичних Наук при УТГІ, ми обрали за підставу перший тип політичної освіти. Ми стоїмо на тій zasadі, що успіх національного руху більше залежить від того, щоб біля громадської роботи стояли політично-освічені люди, ніж від ідеалогічних напрямків громадських і політичних діячів. Ми виходимо з того переконання, що корабель буде ціліший, коли його веде досвідчений капітан, хочби і в хибному напрямку, ніж коли ним керує до бажаної мети мало вправлений матрос. Через це ми не хочемо в своїй школі використовувати якоїсь певної політичної ідеології. Ця остання, зрештою, витворюється у кожного індивіда головню під впливом його економічних інтересів, оточення та особистих психичних нахилів, а не під тиском школи. Ми хочемо виховати політичних і громадських діячів різних напрямків, але однаково свідомих законів суспільного життя й перенятих засад вірності своєму народові та моральним принципам громадської роботи.

Програма існуючих нині шкіл політичних наук по своєму складу досить різноманітна. Чимало тут залежить від специфічних умов політичного життя дотичних країн та завдань кожної даної школи. Ми, цілком природно, хочемо пристосувати програму нашої школи до українських потреб та умов, в яких перебуває Український Народ.

Отже поруч з науками з галузі чистої політики, соціальної політики, соціології й права ми вносимо до програми нашої школи досить широкий відділ економічних наук, бо економічні проблеми були завжди і особливо тепер є-основною базою, на якій відіграється внутрішні й міжнародні політичні події.

З оглядом на специфічні національні обставини, ми вносимо до нашої програми значну кількість предметів з циклу Українознавства, бо наша школа є передовсім українською школою, і нашим найпершим завданням є підготувати українських громадських діячів.

Великої уваги в наших програмах уділяється також журналістиці. У народів поневолених громадське значення преси особливо велике. Вона часом є єдиною трибуною, з якої можна промовляти й до свого народу й до чужинців. Вона консолідує громадську опінію. Вона національно й громадськи виховує народні маси. Наша нація потребує солідно поставленої, добре веденої й висококоммерційної преси. То ж одним з головних наших завдань є докладно ознайомити студентів школи з соціальними засадами, методами й технікою журналістичної праці.

Нарешті, програма нашої школи загортає в собі групу різних дисциплін практичного та загально-освітнього характеру, знання яких для модерного політика є конче потрібними.

Програма нашої ВШПН, звичайно, далеко не вичерпує всієї тієї сфери знань, що є необхідні для освіченого політика й громадського діяча. Коло цих знань безмежне. Жодна школа не може за короткий термін продовження свого курсу навчити своїх студентів всьому, з чим їм у практичній діяльності доведеться мати до діла. Основним завданням кожної школи є дати своїм учням в систематичному порядку лише основні відомості та показати ті джерела, з яких вони далі можуть поновлювати й удосконалювати свої знання. Цим завданням по стороні методологічних керувалися й ми, коли складали програму ВШПН.

Програмі навчання в нашій школі й щодо конструкції та методи викладу й щодо змісту ми надаємо високошкільний характер (як це робиться й скрізь у Західній Європі), бо в такій формі школа найбільш забезпечує як

об'єктивність навчання, так і вироблення у студіювчих нахилу до критицизму. Крім того політична й журналістична діяльність вимагає від тих, хто за неї береться, високого ступня інтелектуального розвитку, а тому є з інтересом справа, щоб до школи комплектувалися студенти лише з середньов освітою.

Навчання у ВШПН переводитиме передовсім професура Економічно-Кооперативного Відділу УТГІ та наших курсів Українознавства. Але при всій його поважній кількості, цього професорського персоналу не вистачить, і ми запрошуємо до праці у ВШПН ще чимале число нових осіб, українських учених та громадських діячів. Вірні тим принципам, що покладені в основу нашої школи, ми, при виборі професора тієї чи іншої дисципліни, не звертаємо жадної уваги на партійну приналежність та політичні переконання кандидата. Для нас рішавчим є його наукові заслуги та практичний стаж. Професорська колегія ВШПН складається через це з представників майже всіх ідеологічних напрямків, що твердо стоять на ґрунті самостійницьких змагань української нації. Цим ми теж сподіваємося розвинути з наших студентах більше критицизму, змагання до самостійного думання й рішення суспільних проблем, до витворення свого власного світогляду, що є необхідним для всякого громадського діяча, який хоче вказувати шлях другим до певної високої мети, а не йти в отарі за готовими чужими формулами й гаслами.

Так уявляємо ми собі структуру й рух нової школи, що саме тепер починає функціонувати.

Кінчаючи своє вступне слово, офіційно проголошую початок студій у першій Українській Високій Школі Політичних Наук. При цій нагоді засилаю товариський привіт тим студентам цієї школи, що вже вступили до нашої академічної родини і тим, що ще мають до неї вступити. Той інтерес, що його виявила розкидана по цілому світі українська інтелігенція до цього започаткованого діла, дає мені глибоку надію на те, що в атмосфері взаємного довірря та широкій співпраці професури й студентства наша школа з честю виправдає ті надії, які на неї покладемо у цей святочний день її відкриття.

12.XI.36.

Проф. М. Д о б р и л о в с ь к и й
Декан Високої Школи Політичних Наук.

СПРАВОЗДАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ

Агрономічно-лісового Відділу УТГІ

за час з 1.XI.1932 до 1.XI.1936.

В осени 1932 р. на Агр.-Ліс.Відділі УТГІ урухомлено було 4-літній високошкільний курс. Протягом акад.року 1932-33 видані були підручники та провадилось нормальне навчання по високошкільних курсах ч.101-107 (неорг.хемія, вища математика, техніч.фізика, мінералогія, анатомія рослин, морфологія рослин, зоологія). Разом було видано літографським способом 513 стор.(64 друк.арк.) з 495 рисунками. Над виготовленням цих підручників працювало в г характері авторів 7 професорів, а в характері членів редакційних комісій - 15 професорів. Але зпис студентів на 4-літній Агрономічний курс йшов дуже повільним темпом, - тому в осени 1933 р. ухвалено було 4-літній Агрономічний курс припинити, а натомісць розпочати науку на короткотермінових практичних курсах агрономічного характеру. Яко перший такий курс було урухомлено курс ч.108-"Пасічництво"(268 стор=33,5 друк.арк.;171 рис.). До написання підручника цього курсу було запрошено 5 фахівців, до редакційної комісії - 3-х, - разом працювало над цим підручником 6 фахівців. За три роки студій вписалось на курс пасічництва 62 курсанта, замовило лише підручник 76 осіб, - разом користало з цього курсу 138 осіб.

З осени 1934 р. урухомлено було курс ч.109- "Садівництво овочеве та ягідне" (262 стор.=32,75 друк.арк.;188 рис.). До написання підручника

цього курсу було запрошено 4 фахівці, до редакційної комісії - 3, - разом працювало 7 фахівців. За два роки студії вписалось на курс 36 осіб, замовило підручник 45, - разом користало 81 особа.

Рівнобіжно йшла наука на двох менших курсах, а саме: курс ч.110.- Доц.Др Інж.К.Осауленко: "Просте сільсько-господарське рахівництво" - дотепер вийшло 52 стор. та курс ч.112.- Доц.Вікт.Доманицький: "Методика суспільно-агрономічної праці в царині пасічництва". (42 стор.). Цього підручника розійшлося 116 примірників.

Разом над складанням підручників практично-агрономічного характеру працювало в характері авторів 9 фахівців, в редакційних комісіях - 6, а всього - 13 осіб. За три роки праці (1933-1936) видано 624 стор. у 4^о, або 78 друк. аркуші з 359 рисунками.

За цей час розійшлося 340 фахових підручників.

За всі чотири роки Агрономічно-Лісовий Відділ видав 10 підручників = 142 друк.аркуші з 855 рисунками. Над цим працювало в характері авторів 16 фахівців, в характері членів редакційних комісій - 21, - разом 37 фахівців. Число курсантів по всіх курсах 148, з того почало студії 94 особи; розійшлося підручників біля 400.

Поруч з тим за цей час підготовлено ґрунт для відкриття Високих Курсів Громадської Агрономії, курсів городництва, птахівництва, американського промислового пасічництва та циклу інтенсивних культур.

ПАМ'ЯТІ Ф.А. ЩЕРБИНИ.

В Празі помер на 68 році життя відомий український учений - Федір Андрійович Щербина, професор Українського Університету в Празі та Української Господарської Академії в Подєбрадах, дійсний член Українського Наукового Т-ва у Львові.

Зі смертю Ф.А.Щербини зійшла в могилу велика наукова постать. Високо шанувачи пам'ять покійного з жалем обмежувались, з огляду на розміри "Вістей" УТГІ, лише короткою посмертною згадкою. Майже 60-ти літня наукова діяльність Ф.А.Щербини була дуже різноманітною - вона розгорталась на полі статистики, економіки, соціології, кооперації, історії, етнографії і навіть в останні роки, в часи, так мовити, "відпочинку" при праці - він взявся до містецько-літературної творчості та мемуаристики. Ф.А.Щербина був представником того типу учених, діяльність котрих розвивається і проходить під кутом зору певних життєво-філософських ідей. Такими ідеями у Федора Андрійовича, були - ідея соціальної справедливості та ідея еволюції, або, як він назвав - закон еволюції. Його характеристичною рисою було також те, що він науку розумів як відкриття правди, яка лежить в основі дійсності, минулого чи сучасного, і є підставою для наукового розв'язання поставлених проблем. Цей погляд на науку виробив з нього ученого типу дослідника. Нарешті, - він вважав, що суспільне життя підлягає певним "законам асоціації" і відповідно цим законам обґрунтовував свій погляд на кооперацію. Головними об'єктами його досліджень в Росії було селянське господарство, форми землеволодіння та землекористування, історія економічно-соціального побуту села, вивчення рівня і характеру селянських споживчо-життєвих потреб і т.д. Далі, статистично-економічні дослідження киргизських степовиків, Кубанського Краю, історія кубанського війська, історія земств і земської статистики, історія побутових кооперативних артілей на Україні і т.інше. Наукове ім'я в фаховій літературі, слов'янській і світовій, Ф.А.Щербина здобув на полі демографічних і статистичних бюджетових дослідів селянських господарств ще в 90 роках минулого століття. Він був одним з творців славної земської статистики Росії, розробив її методологію і був основоположником бюджетової статистики. Статистику він визнавав, як самостійну соціально-економічну науку. Цей погляд проходив через всі його статистично-економічні праці і навіть відбився в тім, що проблеми чистої теорії статистики, як наукової методи, стояли якось поза сферою його уваги. Більшість праць Ф.А.Щербини написав в російській мові. Але це була дань часу і обставинам. На еміграції він писав вже по українськи. Побіч наукових розвідок писав головню шкільні курси, які, хоч і сам по собі, є своєрідним науковим трактатом, як наприклад: світова сільсько-господарська статистика, бюджетна статистика та кооперативна статистика, яка по суті є соціально-філософським та економічним вступом до статистичного дослідження кооперації. Федір Андрійович збагатив численними своїми працями скарбницю не тільки української науки, і його ім'я залишиться назавше в пантеоні великих учених його доби. Схиляємо голову над свіжом його могилою.

П О В І Д О М Л Е Н Н Я.

А. По Економічно-Кооперативному Відділу.

І. Фахова секція.

План навчання на високошкільному курсі ЕКВ по семестрах в 1936/37 шк. році.

Число курсу.	Предмет.	Лектор.	Число лекцій.
І Семестр.			
1.	Політична економія	проф. М.Добриловський	1 - 36.
2.	Загальна наука права	проф. Л. Бич	1 - 15.
10.	Світове господарство	проф. В. Садовський	1 - 24.
5.	Торговельне рахівництво	лект. Н. Безкровний	1 - 22.
7.	Англійська мова.	доц. П. Буков	1 - 18.
9.	Французька мова	лект. М. Славінська	1 - 18.
8.	Німецька мова	лект. О. Безпалко	1 - 18.
II семестр.			
3.	Теорія кооперації	проф. Б. Мартос	1 - 18.
6.	Комерційна арифметика	доц. Я. Моралевич	1 - 15.
5.	Торговельне рахівництво (вправи)	лект. Н. Безкровний	1 - 20.
11.	Товарознавство	проф. Л. Фролов, доц. М. Зайцев, проф. В. Іванис, доц. В. Кучеренко, проф. В. Чередиїв	1 - 18.
12.	Цивільне право	проф. А. Яковлів	1 - 18.
14.	Політичне право	проф. В. Старосольський	1 - 12.
16.	Історія кооперації	проф. С. Бородаєвський	1 - 12.
7.	Англійська мова	доц. П. Буков	19 - 36.
8.	Німецька мова	лект. О. Безпалко	19 - 36.
9.	Французька мова	лект. М. Славінська	19 - 36.
III семестр.			
88.	Економічна географія України	проф. В. Садовський	1 - 11.
11.	Товарознавство	проф. Л. Фролов, доц. М. Зай- цев, проф. В. Іванис, доц. В. Кучеренко, проф. В. Чередиїв.	19 - 36.
14.	Політичне право	проф. В. Старосольський	13 - 31.
17.	Економія промисловости	проф. С. Гольдельман	1 - 12.
18.	Торговельна кореспонден- ція	лект. Р. Димінський	1 - 12.
21.	Цивільний процес	проф. А. Яковлів	1 - 7,
7.	Англійська мова	доц. П. Буков	37 - 54.
8.	Німецька мова	лект. О. Безпалко	37 - 54.
9.	Французька мова	лект. М. Славінська	37 - 54.
IV семестр.			
11.	Товарознавство	проф. Л. Фролов, доц. М. Зай- цев, проф. В. Іванис, доц. В. Кучеренко, проф. В. Чередиїв	37-67.

Число курсу	Предмет.	Лектор.	Число лекцій.
17.	Економія промисловости	проф. С. Гольдельман	13 - 18
22.	Місцеве господарство	проф. Л. Бич	1 - 18.
25.	Основи фінансової науки	проф. М. Добриловський	1 - 10.
87.	Націологія	доц. О. Бочковський	1 - 18.
23.	Фабричне рахівництво	лект. К. Безкровний	1 - 11.
7.	Англійська мова	доц. П. Вуков	55 - 72.
8.	Німецька мова	лект. О. Безпалко	55 - 72.
9.	Французька мова	лект. М. Славінська	55 - 72.
У с е м е с т р .			
4.	Основи теорії статистики	доц. Л. Шрамченко	1 - 25.
24.	Організація підприємства	доц. К. Коберський	1 - 18.
25.	Фінансова наука	проф. М. Добриловський	11 - 26.
27.	Торговельне право	проф. А. Яковлів	1 - 12.
15.	Загальне рахівництво	доц. Я. Моралевич	1 - 10.
110.	С.-госп. рахівництво (необов'язковий).	доц. К. Осауленко	1 - 12.
<u>Додатково для промислово-торговельного підвідділу.</u>			
31.	Калькуляція фабр.торг.і банк.	Доц. Я. Моралевич	1 - 13.
32.	Енергетика	проф. Б. Іванис	1 - 7.
<u>Додатково для кооперативного підвідділу.</u>			
28.	Кооперативний кредит	проф. С.Бородаєвський	1 - 18.
30.	Будівельна кооперація	проф. Б. Мартос	1 - 12.

Студенти VI, VII та VIII семестру одержуватимуть студійний матеріал в міру його виготовлення й виходу з друку, тому точно визначений план навчання для цих семестрів подамо пізніше.

Іспити на ЕКВ. Є в інтересах нормального ходу студій, щоб студіївчи складали курсові іспити з поодиноких предметів регулярно. Тому Президія Відділу рекомендує п.п.студіївчим оголошуватися до іспиту відразу після простудіївання того чи іншого предмету.

Висока Школа Політичних Наук.

З 12.XI 6.р. офіційно розпочалося навчання у ВШПН. Це

є автономна ділянка УТГІ, педагогічними справами якої керує Професорська Рада ЕКВ. Керує ВШПН Деканат, до складу якого входять ті самі особи, що складають Президію ЕКВ. Отже сучасний склад Деканату такий:
Декан професор М.Добриловський,
Продекан лектор В. Сапіцький,
Секретар лектор К. Безкровний.

План навчання на I сем. ВШПН.

Число курсу	Предмет	Лектор	Число лекцій,
1	Політична економія	проф. М. Добриловський	1 - 36
2	Загальна наука права	проф. Л. Бич	1 - 15
10	Світове господарство	проф. В. Садовський	1 - 24
82	Фізична географія України	доц. М. Дольницький	1 - 14
81	Історія України	проф. М. Славінський	1 - 20.

Курси бухгалтерії.

Обов'язкова програма курсів бухгалтерії складається з наступних 5 предметів: 1) Комерційна арифметика, 2) Торговельне рахівництво, 3) Забричне рахівництво, 4) Торговельна кореспонденція, 5) Калькуляція. Хто простудівав зазначені предмети т. склад іспит з кожного з них, той має право дістати свідоцтво про закінчення курсів. Тим курсантам, що простудіють також рекомендований курс Політичної економії та складуть

з нього іспит, про це також буде зазначено в свідоцтві.

Курси журналістики.

Відкриття запроєктованих курсів журналістики передбачається приблизно в березні 1937 р. З огляду на те, що чимало студентів ЕКВ та курсів Українознавства виявили бажання простудівати ці курси, в слідувчому числі "Вістей" подамо докладні інформації щодо їх програми та правил впису.

II. Загально-освітня Секція.

Курси Українознавства.

З грудня місяця студентам курсів Українознавства III семестру почнеться вислатись лекції з курсу української літератури (ч.85) проф. Максима С л а в і н с ь к о г о.

зика, особливо потрібний для українських учителів у Новому Світі. В зв'язку з цим Сенат УТГІ та Професорська Рада ЕКВ ухвалили відкрити при УТГІ такий курс. Лекції з цього курсу склад та настання провадитиме В.В у р я н и к, нинішній Ректор Українського Інституту ім.П.Могили в Саскатуні (Канада). Його курс, що вийшов також з англійської мови, схвалений шкільновою владою декількох провінцій Канади.

Курс теорії

музики.

До УТГІ кілька раз зверталися з запитанням, чи не вестиме він позаочно методів курсу теорії му-

Б. По Агрономічно-Лісовому Відділу.

Продовження впису на старі курси.

Продовжується впис на курси: ч.108 - "Пасічництво", ч.109 - "Садівництво овочево та ягідне", ч.110 - "Просте сільсько-господарське рахівництво" та ч.112 - "Методика суспільно-агрономічної праці в царині пасічництва".

Новий курс - американське промислове пасічництво.

Приймається впис на новий курс ч.113 - "Американське Промислове Пасічництво" (10 лекцій=80 стор у 4⁰); такса - 45 Кч, самий підручник = 30 Кч. На написання підручника дали свою згоду: Др С.М.Танквари, професор пасічництва на Мінезотським Університеті в Сполучених Держ.Амер. та Др, Інж.-агр.Микола Гайдак, асистент тогож Університету. Перші лекції вийдуть у січні

Новий курс городництва.

Приймається впис на новий курс ч.114 - "Городництво" (35 лек-

цій = біля 280 стор. у 4⁰, числ. ілвстр.; тров.); такса - 125 Кч.; самий підручник 110 Кч. На написання підручника - "Загальне городництво" дав згоду інж.-агр. Антін Гнатовський. Перші лекції вийдуть у грудні ц.р.

Новий курс-

птахівництва.

Приймається впис на новий курс ч.115 - "Птахівництво" (35 лекцій = біля 280 стор. у 4⁰, числ. ілвстр.); такса 125 Кч.; самий підручник - 110 Кч. На написання підручника дали згоду Др.Інж-агр. Євген Томашевський, Краєвий інспектор птахівництва Л.Х.П. у Львові та лект.Укр. Господарської Академії В.Мельник. Перші лекції вийдуть у січні 1937 р.

Високі курси

Громадської Агрономії (курси ч.ч. 116 - 128).

Приймається впис на Високі курси Громадської Агрономії, особи з високою освітою та абсолювенти середніх сіль-госп.шкіл приймають-

ся в дійсні студенти; решта осіб - у вільні слухачі. До 1.VII.1937 передбачається видати підручник I-ої частини курсів - "Підстави й загальні методи праці громадської агрономії" - 26 лекцій = 208 стор., які мають написати 8 авторів. Решту курсів (ч.117-128) передбачається видати протягом акад.року 1937-38. Вони охоплюватимуть "Спеціальні методи" у 34 лекціях (біля 272 стор. у 4^о). Разом - 60 друк.арк.=480 стор. Такса за цілий курс - 175 Кч., самі підручники - 125 Кч (можна й на рати).

Курси інтензивних культур.

Нововідкриті курси Городництва та Птахівництва разом з курсами Садівництва та Пасічництва творитимуть початок циклу фахових наук в царині інтензивної сільської господарки. За цим у майбутньому пійдуть курси з інших фахових предметів, які будуть поширювати фахову освіту в тій же царині, а саме: Курси Кріликівництва, Виноградництва, Хмелярства, Збору та Управи лікарських рослин, Економії й організації Городничих та Садівничих підприємств і т. інше.

Планована робота Агрономічного Відділу пройнята думкою організування в майбутньому цілого фахового відділу інтензивних культур, пля-

хом поступового відкриття поодиноких курсів. Курсанти ж, студіюючи окремі курси, будуть поступово набувати знання з різних галузей інтензивної господарки й цим придбають з часом фахову підготовку з тієї ділянки в закінченому вигляді.

Позаочні практичні курси Агрономічно-Лісового Відділу УТГІ розраховані на осіб, що мають освіту або загальну підготовку, яка б дорівнювалась шостій класам середньої школи (ще ліпше коли курсант має матуру). Кожний, хто простудіює практичні курси УТГІ з царини інтензивних культур і доповнить цю освіту відповідною практикою може відтак стати помічником громадського агронома (техніком) в царині інтензивних культур, провідником спеціальних секцій Товариства "Сільський Господар", або провідником спеціального кооперативу, не кажучи вже про те, що зможе з успіхом повести власне господарство з широким розвитком у ньому інтензивних культур.

Для українських земель, де т.зв. "аграрне перенаселення" відчувається в більшій мірі, ніж у будь якій іншій країні світу, розвиток інтензивних культур, особливо працевітких (працевітких інтензивних), має величезне значіння. Багато, щоб українське суспільство якнайенергійніше підтримало цю акцію УТГІ.

3. Загальні.

В і д Ж и р е к ц і ї.

Не всі студенти УТГІ справно використовують методу позаочного навчання, що полягає в студійнім листуванні між студентом і професором. Відповідь на контрольні питання не є лише вправою: це є також перевірка, чи вірно зрозумів студент лекцію. Виравлення й зауваження професора мають велике значіння, бо вказують студентові на те, що він зрозумів хибно, і примушують його ще раз спинитись над окремими питаннями. Це має тим більше значіння, що хибне зрозуміння або не досить ґрунтовне засвоєння однієї лекції дуже часто тягне за собою хибне зрозуміння наступних.

Між тим дехто з студентів замість того, щоб постійно надсилати відповіді на контрольні питання, проходить курс цілком самостійно, а потім вже закінчивши курс, надсилає студійне листування зразу по цілому курсу. Не дивно, що у відповідях і вправах є багато хиб, які свідчать про те, що студент не засвоїв курс, як треба. Залишається тоді простудіювати весь курс наново. Це несприятливо впливає на психіку студента.

Отже за найкращий спосіб студіювання слід визнати такий: 1) перечитати уважно кілька разів одну лекцію, 2) переказати собі її зміст з пам'яті, 3) написати відповіді на контрольні питання та виконати вказані вправи.

4) зараз же надіслати їх до Секретаріату УТГІ. Чекаючи відповіді, можна студіювати далі. Але як тільки прийде відповідь, зараз же уважно обміркувати кожне направлення або зауваження професора, ще раз перечитати відповідну лекцію і поробити все те, що порадив професор, напр., написати на ново відповідь на ті контрольні питання, де професор указує якусь хибу, хоч би та хиба здавалася й незначною.

Взагалі ж студентам слід використовувати якнайбільше своє право звертатись до професора за поясненнями, аби тільки студент не відхилявся при цім від предмета.

Міжнародні купони. Студіюючи, що прикладають на відповідь міжнародній поштової купон, мають вимагати від поштового уряду обов'язкового приложення печатки цього уряду. Без такої печатки ці купони недійсні.

Адреси. Секретаріат УТГІ просить нові адреси писати чітко, латинкою і по можливості наподобляючи друковані літери. Особливо це торкається наших кореспондентів з Америк та Франції.

Відзнака УТГІ. Відзнака УТГІ надсилається Секретаріатом після попереднього переказу її вартості - 15 корон чеських. Тому при всіх замовленнях належить наперед переказати вартість відзнаки.

Х Р О Н І К А УТГІ.

С в я т о ч н а а к а д е м і я. В день 1 листопада відбувся в помешканні УТГІ святоче академія на якій лектор Др Осип Безпалко виголосив доповідь на тему: "День першого листопада й розвиток української державної думки". На святі, крім персоналу УТГІ, була присутні й інші члени української колонії в Подєбрадах.

День УТГІ в Шалеті (Франція).

Дня 19 березня з ініціативи шалетських студентів УТГІ, при допомозі Української Громади в Шалеті та Української Школи при цій громаді була організована дуже цікава імпреза, яка, як назвав парижський кореспондент львівського часопису "Діла", була своєю різноманітністю і своєю помітністю "справжнім днем української культури". Ця імпреза складалася з таких частин: 1) впорядження виставки з експонатами про діяльність Українського Технічно-Господарського Інституту та Т-ва Прихильників Української Господарської Академії; 2) виголошення реферату студентом УТГІ М.Колодієм на тему "Завдання і значення Національної Політехніки для Українського Народу"; 3) театральної вистави "Бунт ляльок" (Вєрбицької); 4) хоробих та танкових виступів учнів Української Школи і 5) різних товариських бальових забав.

Вистава УТГІ і ТПУГА була представлена такими експонатами: 1) Схема про шкільну організацію УТГІ. 2) Діаграми про характер і розміри видавничої продукції УТГІ. 3) Діаграми про студентський склад в розподілом по студійних категоріях, вікових групах, соціальному положенні і картографічне виображення перебування студентів по країнах. 4) Підручники та інші публікації УТГІ. 5) Діаграми та картограми про діяльність Т-ва Прихильників Української Господарської Академії з даними про членський склад, суми зібраних грошей та розподіл членів по країнах. Експонати надіслав сам Інститут з Подєбрад.

Кореспонденція в "Ділі" оцінює цю виставу як повчавчу і цікаву. Цитуємо з Діла цю оцінку: "Вистава зробила велике враження на численних відвідувачів, членів місцевої колонії і гостей з Парижа. Добре виконані Графікони разом з виставленими відомостями давали повну уяву про роботу Інституту і викликали зроджувалось почуття національної гордості та віри в успішний розвиток діла. Представлені діаграми про діяльність Т-ва Прихильників

Академії показували ту фінансову базу, яку встигла своєю жертвенністю витворити Українська суспільність, щоб удержати свою позаочну Політехніку."

Чистий прибуток з імпреми - 715 франків, надіслано до Інституту в Подєбради. Дирекція УТГІ переслала через студента М.Колодія всім студентам: утішцям - Малеті, обом вище згаданим організаціям та активно зучасненим особам і жертводавцям свою щирю подяку за передану акцій і матеріяльну поміч.

З ЖИТТЯ ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УГА.

Подорож доц.О.І.Бочковського по Канаді. Голова Товариства Прихильників УГА доц.О.І. Бочковський на початку червня місяця б.р. відїхав до Канади з метов популяризації ідеї Національної Політехніки серед тамошніх українців та нав'язання з ними живого контакту. Пробувши там біля 4 1/2 місяців він відвідав головні центри скупчення українців в провінціях Онтаріо, Манітобі, Саскачевані та Альберті та виголосив там понад 100 публічних наукових викладів на різні теми з царини національних проблем, що - як одногососно свідчить Канадійська преса - пройшли з надзвичайно великим успіхом.

Преса в численних статтях і замітках особливо підкреслює велике моральне й загально-національне значення подорожі доц. Бочковського. Разом з тим чимале значення його подорож мала й для розвитку УТГІ в тому розумінні, що під впливом його викладів вписалося до Товариства велике число нових членів та зібрані для фінансування УТГІ похвальні грошові пожертви.

29 жовтня доц. Бочковський опустив Канаду й переїхав до Північної Америки, де він має відбути декілька публічних викладів. Повертаючи до Подєбрад, доц. Бочковський має на дорозі відвідати Англію, а можливо (якщо лишиться час) й деякі еміграційні українські осередки у Франції.

Докладніші відомості про цю в багатьох відношеннях важливу для УТГІ подорож доц.Бочковського подамо в ближчому числі нашого журналу.

Бібліографія.

Літературна праця студентів УТГІ.

Студент ВШПН та курсів Українознавства Михайло ДЯЧЕНКО надіслав до УТГІ дві книжки своїх творів, а то: "Земля плаче. Агітка в 2-ох відслонах" Станіславів 1936 та "Іскри. Збірка поезій". Станіславів 1936.

Бажано було б, щоб інші студенти наслідували цей приклад та надсилали до бібліотеки й архіву Інституту по одному примірнику всіх своїх друкованих праць, не виключаючи й журнальних та газетних статей.

Obsah: 4 leta činnost UTHI prof.B.Martos.- Ekonomicko-družstevní odbor UTHI za první 4 roky své činnosti.- S nahody otevření Vys.Školy politických nauk. Prof.M.Dobrylovskyj.- Zpráva o činnosti Agronomicko-lesního odboru UTHI.- Za F.A.Ščerbynou.- Oznámení.- Kronika UTHI.- Ze života TPUHA.- Bibliografie.

"Visti" Ukrajinského technicko-hospodářského institutu písemného vyučování v Poděbradech. Vychází nepravidelně.

Vydavatel lektor UFA V.Prychodko.

Adresa redakce a administrace: Poděbrady, Zámek.

Rozmnožováno na cyklostylu Ukrajinského technicko-hospodářského institutu.